

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

234. An Sacerdos celebrans possit in aliquo casu Hostiam à se
consecratam reponere in Sacratio, & ex illo particulam ex præconsecratis
ab alio assumere? Et quidam Parochus nullam habens maiorem ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76405](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76405)

extra aram poni, aut etiam deferri ad aliud Altare, & ibi ab alio Sacerdote distribui: quod negat Lugo. Sicut enim etiam sunt per modum vnius victimæ, possunt non consumi à Sacerdote, dummodo aliam partem materiæ tunc consecratæ sumat; ita poterit pro vfu fidelium aliqua pars materiæ ad alium locum deferri, dummodo remaneat quantum sufficit ad integritatem sacrificij. Quod autem tunc contingat vt in alio Altari, aut loco fortè aliqui prius participent de illo pane, hoc per accidens est, & nihil refert: sicut neque quod omnes orationes, oblationes, & benedictiones sequentes etiam spectent ad illas, sicut ad Hostiam maiorem, eo quod sint vna victima; imò propterea possunt inde accipi relicta alia Hostia, quia cum sint victima, & manente illa parte maneat eadem victima, satis est hoc ad integritatem sacrificij, & sacrificium non erat consummandum in illis per illarum sumptionem: consummatio etiam sufficiens fit per consumptionem alterius materiæ, non illius, atque hoc sufficit. Itaque decentius fit, vt Lugo præscribit: sed, si aliud pro commoditate populi aliter fiat, nihil video in hoc esse peccati. Hucvique Dicastillus.

2. Sed ego alibi sententiæ Cardinalis de Lugo adhæsi, & me citato, adhæret etiam Pater Leandrus de Sacrament. tom. 2. tract. 8. disp. 7. quest. 9. vbi firmat particulas debere apponi, & esse supra aram non solum dum consecrantur, verum etiam post eorum consecrationem vsque ad communionem Sacerdotis (nisi fortè grauis contingat alicuius infirmi communicandi necessitas.) Ratio est primò, quia ara non tam requiritur ad sustentandam Hostiam tempore consecrationis, quam tempore præcedenti, & sequenti. Secundò quia non solum Hostia magna, sed etiam alie particule sunt victima illius sacrificij, cum non minus offerantur, quam Hostia maior: ergo omnes oblationes, & benedictiones sequentes æquè spectant ad illas. Tertio, quia non congruit, nec decet vt alius particeps prius de sacrificio, quam ipse Sacerdos, qui est principaliter offerens. Sed vt visum est, hæc non vrgent apud Dicastillum; vnde ego puto vttramque sententiam esse probabilem, sed affirmatiuam probabilior.

RESOL. CCXXXIV.

An Sacerdos celebrans possit in aliquo casu Hostiam à se consecratam reponere in Sacrario, & ex illo particulam ex præconsecratis ab alio assumere? Et quidam Parochus nullam habens maiorem Hostiam, veritus populi scandalum aliquod, aut murmur, dum maiorem Hostiam consecrasset, in eleuationem Hostie ostendit alteram quandam maiorem Hostiam, que asseruabatur in Pyxide, vt exponeretur in die solemnii populo: quaritur, an ille prudenter hoc fecerit, vel quid facere debuerit? Ex part. 5. tr. 13. & Misc. 1. Res. 96.

§. 1. Porrigere aures, amice Lector, casus enim est curiosus, & de illo ego olim interrogatus fui. Nam quidam Sacerdos in vltima Missa oblitus est consecrare Hostiam exponendam post prandium in Oratione quadragesimarum horarum. Quæ fuerunt tunc à mo, an potuisset. Dicitur Sacerdos sumere particulam à Sacrario ex præconsecratis ab alio Sacerdote, & Hostiam ab ipso consecratam conseruare ad effectum publicè illam exponendi postea, supposito quod non esset ultra tempus celebrandi aliam Missam. Et licet hoc posse fieri ex Henriquez defendit Stephanus Fagundez pr. 1. lib. 3. cap. 4. n. 26. vbi sic

Tom. 1. l.

ait: Si autem vnus Sacerdos post consecrationem statim moriatur, & alter perficiat Missam illius, ex vtroque celebrante fiet vnus Minister, & vnus sacrificium essentiale, cui qui aliterit, satisfaciunt præcepto audiendi Sacri, vt docet Henriquez libr. 9. de Missa, cap. 9. n. 2. Dices, essentia sacrificij consistit in consecratione, & consumptione vnius Sacerdotis sacrificantis, hic autem sunt duo, non vnus Sacerdos. Ergo non potest dici vnus sacrificium. Respondeo essentiam sacrificij consistere in noua consecratione, & consumptione Hostiæ, & vini in eodem sacrificio facta, non tamen ab eodem Sacerdote. Vnde multi Parochi dum renouant Eucharistiam, consumunt Hostiam ab alio consecratam: eam verò, quam consecrant, reponunt in Sacrario, & fit integrum & perfectum sacrificium Missæ, & licet id faciunt, vt optimè docet idem Henriquez loco allegato, quia non est opus, vt consecratio, & consumptio fiat ab vno Sacerdote, opus est tamen, vt in eodem sacrificio detur noua consecratio, & noua consumptio, quamuis noua Hostia consecratur, & alia præconsecratio consumatur. Ita ille, quod etiam iterum docet infra in cap. 5. n. 20.

2. Sed hanc sententiam nullo modo probabilem esse putat Ioannes Præpositus in 3. part. D. Thomæ, quest. 83. art. 1. dub. 7. num. 50. vbi probat Sacerdotem celebrantem necessariò debere sumere Hostiam, quam in eo sacro consecrauit, siue etiam aliam sumat, siue non, quia sumptione sola Hostiæ in eo sacro consecratæ ostendit se illi sacrificio consentire; nullo verò modo sumendo Hostiam præconsecratam, quæ impertinenter se habet ad hoc sacrificium. Adde quod cum iuxta Henriquez sit pars essentialis sacrificij sumptio, talis nullo modo dici potest sacrificare, quia, vt dictum est, non cuiusvis Hostiæ sumptio pertinet ad quodlibet sacrificium, sed sumptio Hostiæ in eodem sacro consecratæ, hæc enim sola ab illo sacrificio respicitur: ad id quod dicit de quorundam Pastorum praxi, dico inde non posse sumi argumentum, cum procedat ex ignorantia, sitque omnino corrigenda; vnde si quando Pastores velint renouare Hostiam, quæ est in remonstrantia, debent duas Hostias consecrare, & vnam illarum sumere, similiter Sanguinem, deinde sumere antiquam ante ablutionem.

3. Hanc etiam sententiam tenet Bartholomæus à Sancto Fausto de Sacrament. Eucharist. lib. 2. q. 29. & Phil. Gamachus Regius Professor in inclyto Museo Sorbonico, tom. 3. summa Theologia in 3. part. D. Thom. post quest. 79. in tractat. de Sacrificio Missæ, cap. 5. in quo probat, quod licet essentia sacrificij Missæ consistat in consecratione, & non in sumptione: tamen docet Sacerdotem debere Hostiam eandem manducare, quam in Missa confecit, & non alteram ab alio Sacerdote præconsecratam, & praxim aliquorum Parochorum sic facientium in renouatione Eucharistiæ non approbat, & hoc etiam supponit Syluius in tertia parte, quest. 82. artic. 4. & quest. 83. artic. 1. Quaritur secundo, conclus. 4. ad septimum argumentum, & Bartol. ab Angelo in exam. confess. dialogo 5. §. 58. Post hæc scripta inueni nostrum charissimum Patrem Lugo de Sacramento Eucharist. disp. 19. sect. 5. n. 76. subtiliter more suo, & neruose hanc sententiam dicere, asserentem Henriquez, & Fagundez in hac questione parum Theologicè loquutos fuisse.

4. Sed non desinam etiam hic adnotare, & apponere aliud pulchrum dubium positum à Iacobo Marchantio in resolut. Pastoral. ad Candelabrum de Sacrament. tract. 4. cap. 5. quest. 3. in fine, vbi sic ait: Quidam Parochus nullam habens maiorem Hostiam

N Hostiam

stiam, veritus populi scandalum aliquod, aut murmur, dum minorem Hostiam consecrasset, in elevatione Sacramenti ostendit alteram quamdam maiorem Hostiam, quæ aservabatur in Pyxide, ut exponeretur in die solemniori populo. Queritur, an ille prudenter hoc fecerit? Respondetur cum in Missa debeat exhiberi populo adoranda Hostia in illo sacrificio consecrata, & oblata, talem cautelam non esse approbandam; melius tamen, meo iudicio, fecisset, si & maiori isti Hostiæ alteram parvam consecratam per illud sacrificium simul adiunxisset, quod facillè fieri poterat, exhibendo utramque adorandam. Sic enim satisfaceret cæremoniæ huic sacræ, quia Hostia sacrificij huius populo ad adorandum exhibenda præcipitur. Ita Marchantius.

RESOL. CCXXXV.

An Sacerdos, sumpto iam Corpore, si videt consecrasset Calicem per inconsiderationem cum sola aqua, debeat non solum vinum apponere, sed de nouo consecrare aliam Hostiam incipiendo ab illis verbis, Qui pridie quàm pateretur?

Vel an sufficiat in tali casu statim vinum apponere, & incipere ab illis verbis, Simili modo?

Et an hoc intelligatur casu, quo Sacerdos celebraret publice, non autem secreto?

Et an Sacerdos peccet mortaliter, si cui foris hoc acciderit, inopinato casu turbatus non susciperet, nec consecraret vinum?

Et docetur Rubricæ Missalis esse doctrinales, & non inducere præceptum. Ex part. 2. tit. 14. Ref. 70.

^{Sop hoc in Ref. seq. §. At his, ante medium, à vers. Si vero lege eius doctrinam, etià à principio dicti §.}
§. 1. **A**ffirmatiuam sententiam docuit D. Thomas in 3. part. q. 83. art. 6. ad quartum. Paludanus in 4. dist. 11. q. 1. art. 2. & Syluester verb. Eucharist. 2. q. 10. num. 14. Ratio est, quia aliter faciendo, non seruaretur debitus ordo consecrandi, & ideo Pius V. in suo Missali ordinavit, ut hic defectus tali pacto suppleatur.

2. Sed cum omni reuerentia D. Thomæ Doctori maximo debita, puto contrariam sententiam esse probabilem. Sufficit igitur, ut Sacerdos in tali casu statim vinum apponat, & incipiat ab illis, *Simili modo, &c.* consecrando Calicem, quia talis modus sufficiens ad suppleendum defectum, & aptior, ut sine scandalo efficiatur, & populus non intelligat inadvertentiam, & defectum Sacerdotis. Et contrarium facere, ut D. Thom. putat, non esset sacrificium perficere, sed potius nouum, & integrum facere imperfecto relicto. Et licet Hostia fuerit à Sacerdote consumpta, quamdiu non consumitur Calix, adhuc actio sacrificandi, & substantia sacrificij moraliter durat, quamvis sumpto Corpore, solus Calix postea consecratur, non censetur vna species confici sine altera. Nam subsequens consecratio sanguinis moraliter cum priori consecratione Hostiæ coniungitur, & sic ex utraque conficitur vna actio moralis, & vnum mortale sacrificium. Et sic patet responsio ad argumentum contrariæ sententiæ.

3. Ad Rubricas Missalis respondeo, ut sæpè dictum est, esse doctrinales, & non inducere præceptum, sed tantum instruere, & consilium præbere. Authores verò qui docent nostram sententiam aduersus D. Thom. sunt Scotus in 4. distinct. 8. quest. 3. ipsemet D. Thomas in 4. distinct. 11. Nauarrus in manuali cap. 25. num. 91. Angelus ver. Missa, n. 17. Villalobos in sum. part. 1. tract. 8. dub. 32. n. 5. & omnes ferè neoterici. Hæc opinio fuit postea approbata in Missali iussu Clement. VIII. edito.

4. Notandum est verò, quod aliqui afferunt, opinionem D. Thomæ practicandam esse casu, quo Sacerdos celebraret secreto, non autem publice: nam in primo casu si Hostiam iterum consecrasset, non adesset scandalum, secus autem si publice Missam diceret. Ita explicant mentem D. Thomæ Nagnus in 3. part. tom. 1. quest. 82. art. 6. dub. 2. concl. 1. & Ioannes de la Cruz in direct. conf. part. 2. de Sacrificiis Miss. quest. 5. dub. 1. concl. 1. qui citat Ledesma, & Syluius in 3. part. quest. 80. art. 8. cas. 2. Vide etiam Henriquez in summa lib. 9. cap. 37. n. 3. quæ quidem omnia probabiliter dicta sunt.

5. Notandum est etiam cum Nauarro, & Syluius ubi supra, quod Sacerdos non peccet mortaliter, si cui hæc fortasse acciderint, si inopinato casu perturbatus, non susciperet, nec consecraret vinum, ut supra ex diuersis sententiis, necessariò considerandum.

RESOL. CCXXXVI.

An Sacerdos, qui per errorem consecrans suam panem, si non possit postea sine sui vita, & populi turbatione consecrare Sanguinem, si et licet in Sacrificio pergere, sua vna consecratione?

Et an Sacerdos excusetur à mortali peccato, si per inconsiderationem naturalem, vel turbarum Sacramentum in simili eueni non perficeret, quod de similibus eueniendum est?

Et est diligenter notandum, quia eiusmodi perturbatio etiam viris doctis accidit. Ex p. 10. tit. 11. & Missa. Refol. 14.

§. 1. **N**egatiuam sententiam docet Consejo in 3. part. tractat. 4. quest. 74. dist. 2. dub. 1. & 2. ubi ait, quod etiam si scandalum sequatur, adhuc non licet relinquere Sacramentum imperfectum; tum, quia illud scandalum non est datum, sed acceptum; neque esset scandalum pollutorum, sed Phariseorum: proinde non debet Sacerdos propter illud vitandum, à consecratione Calicis abstinere. Et idè optimè aduertit Ioannes Præpositus in 3. part. quest. 83. artic. 1. dub. 8. n. 4. in his casibus posse facile occurrere altarium, & populi scandalo, si de veritate doceantur: quæ remissa monitione, si perseueret offensio, potest inferri scandalum acceptum, non datum. Adde, quod si huiusmodi licentia concedatur, Sacerdos plurimum euentibus poterit iudicare, se posse consecrare panem sine vino: quod cederet in grauem huius Sacramenti irreuerentiam. Sacerdos tamen excusabitur à peccato, si propter inconsiderationem naturalem, vel perturbationem, sacrificium in simili eueni non perficiat; quod & de similibus euentibus dicendum, & est diligenter notandum, quia huiusmodi perturbatio etiam viris doctis accidit, qui non statim accusandi sunt peccati mortalis, si sumpta hostia aduicerint vinum non fuisse in Calice, neque tamen vino accepto de nouo consecraverint. Vide D. Thomam in 3. part. quest. 83. artic. 1. ad 5. & ibi Nagnus dub. 2. §. Respondetur, quod fortè.

2. At his non obstantibus, ad dubium propositum Hurtadus de sacrificiis Missa, dist. 4. dist. 1. sic ait: Si Sacerdos post consecrationem antequam sumatur Officium, cognoscat defectum consecrationis vini, quia loco vini fuit apposita aqua, aut accretum aut alia materia insufficientis; si nequeat abique more prudenti grauis moræ sui, aut grauis peccati